

Eesti arhiivindus 90

Näituse „Eesti iseseisvuse sünd dokumentides ja ülevõtteis“ korraldav komitee. Vasakult: sõjariivi juhataja kolonel Mihkel Kattai, Riigiarhiivi direktor Gottlieb Ney ja Riigi Keskarhiivi direktor Otto Liiv. 1938. a. EFA 0-27752

Tänavu möödub 90 aastat riikliku arhiivinduse sünnist – 3. märtsil 1920 loodi arhiivikomisjon, kuhu kuulusid silmapaistvamate liikmetena Arno Rafael Cederberg, Karl Terras, Kristjan Raud, Otto Greiffenhagen, Matthias Johann Eisen, Jüri Uluots ja Friedrich Nineve. Komisjon tegeles aastatel 1920–1921 riiklikku arhiivindust hõlmavate küsimustega üle Eesti, alustades ajaloolise riigiarhiivi (tänapäevase Ajalooarhiivi), valitsuse arhiivi (tänapäevase Riigiarhiivi) ja maakonnaarhiivide loomisega ning lõpetades jooksvate küsimuste, näiteks arhiivide evakueerimise ja korraldamisega. Kuigi arhiivikomisjoni töö võttis kiiresti üle tänagi järjepidevust kandev Arhiivinõukogu, oli tookordsete asjatundjate arvamusel just komisjoni loomine olulisim teetähis riikliku arhiivinduse tekkeloos. Nii on ka tänapäeval arhiiviperel põhjust meeles pidada 90 aasta möödumist arhiivinduse sünnidaatumist ning väärtustada Eesti riigi dokumentaalse pärandi kandjaid, kogujaid ja kasutajaid kogu 2010. aastal, eeskätt aga arhiivinädalal 1.–5. märtsini. Kohtumiseni juubelisündmustel!

Birgit Kibal

Riigivanem K. Päts ning haridus- ja sotsiaalminister N. Kann vestlevad Riigi Keskarhiivi juhataja Otto Liivi, dr. Vasara ja toimetaja Jaan Taklajaga Kadrioru lossis 24.03.1935 pärast rahvakultuuri ja rahvahariduse nõukogu esimese koosoleku lõppu. EFA 0-39245

Riigiarhiivi koosseis 1937. a. Istuvad: H. Kõrge, G. Ney (direktor), I. Eljari ja A. Piis, seisavad S. Piis, A. Kaskfeldt, G. Sildam, L. Lensin ja S. Erik. Tallinn, 1937. a. EFA 0-41056

Tartu Ülikooli õppejõud ja Riigi Keskarhiivi ametnikud metsatööl veebruaris 1942. Foto: K. Hintzer.
EFA 0-172432

Riikliku Ajaloo Keskarhiivi teadusliku nõukogu liikmed ja dokumendikogumiku „1858. a. talurahvarahutused Eestis – Mahtra sõda” koostajad ning toimetaja J. Kahk, arhiivi ülem J. Veisenen (vormis), temast paremal TRÜ ajaloo kateedri juhataja H. Moosberg, taga noor ajaloolane Helmut Piirimäe jt. 1957. a. Tartus. Foto: G. Paas.
EFA 0-11900

ENSV Riikliku Ajaloo Keskarihiivi lugemissaal 1960-ndatel aastatel. Esiplaanil ajaloolane Sulev Vahtre. EFA 0-148122

ENSV Ministrite Nõukogu juures asuva Arhiivide Valitsuse ja ORKA töötajad likvideerivad augustitorni tagajärgi Pirita metsas 1967. Foto: O. Juhani. EFA 0-61327

ENSV ORKA dokumentaalsete materjalide mikrofotokopeerimise ja restaureerimise labori restaureerijad tööhoos 1965. a. Tallinnas. EFA 0-61787

Endised kinnisvara omanikud esitavad avaldusi õigusvastaselt võõrandatud vara tagasisaamiseks Eesti Riigiarhiivis 1990-ndatel aastatel. EFA 0-165945

Põhja- ja Baltimaade arhivaaride kohtumine Tallinnas. Vasakult: Sigurd Rambusch Taani Riigiarhiivist, Helmut Backhans ja riigiarhivaar Erik Norberg Rootsi Riigiarhiivist, Eesti Arhiiviameti peadirektor Peep Pillak, Soome riigiarhivaar Veiko Litzen ja Leedu arhiivi peadirektoraadi peadirektor Gediminas Ilgunas 08.08.1994. Foto: A. Truuväärt. EFA 0-174378

Näituse „Eesti 1945” avamisel Eesti Okupatsioonide Muuseumis tutvustab riigiarhivaar Priit Pirsko näitust Eesti Vabariigi presidendile Arnold Rüütile ja riigisekretär Heiki Loodile. Tallinn, 2005. a. Foto: M. Mänd. EFA